ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និង កីឡា

កម្មវិធីសិក្សាលម្អិត
បំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋាន

សម្រាប់បឋមសិក្សា

នាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា

ឆ្នាំ ២០១១

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
លេខ: ៤០៩១ អយក.ប្រក

ប្រកាស
ស្តីពី
ការអនុញ្ញាតឱ្យបោះពុម្ពផ្សាយឯកសារ
"កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតបំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋាន សម្រាប់បឋមសិក្សា"

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

-បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
-បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
-បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដាឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
-បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/០១ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
-បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ៨៤អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី០៩ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៩ ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
-យោងគោលនយោបាយសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍កម្មវិធីសិក្សាចំណោះទូទៅ២០០៥-២០០៩
-យោងសេចក្តីណែនាំលេខ៣៨៤២ អយក.សណន. ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០០ របស់ក្រសួងអប់រំ យុវជននិង កីឡា ស្តីពីប្រព័ន្ធអនុម័តសៀវភៅសិក្សា និងសម្ភារឧបទេស
-យោងសំណើរបស់ប្រធាននាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១១
-យោងរបាយការណ៍ពិគ្រោះយោបល់ស្តីពី " កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតបំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋាន និងសេចក្តីណែនាំអនុវត្តន៍" ថ្ងៃទី ២៥ ខែ មេសា ឆ្នាំ២០១១
-តាមសំណើរបស់ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាអនុម័តសៀវភៅសិក្សា និងសម្ភារឧបទេស

សម្រេច

ប្រការ១ - អនុញ្ញាតឱ្យបោះពុម្ពផ្សាយឯកសារ" កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតបំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋានសម្រាប់បឋមសិក្សា" ដែលរៀបចំដោយនាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សាដើម្បីប្រើប្រាស់នៅតាមសាលាបឋមសិក្សាចំណោះទូទៅ ។

ប្រការ២-- អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលនិងហិរញ្ញវត្ថុ អគ្គនាយកដ្ឋានអប់រំ នាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា និងនាយកដ្ឋានបឋមសិក្សាមានភារកិច្ចអនុវត្តប្រកាសនេះ ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០៤ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ២០១១

អ៊ឹម_សិទ្ធី

កន្លែងទទួល:
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
" ដើម្បីជូនជ្រាបជាព័ត៌មាន"
ដូចប្រការ២
កាលប្បវត្តិ- ឯកសារ..អកស.

អាសយដ្ឋានលេខ៨០ មហាវិថីព្រះនរោត្តម ភ្នំពេញ កម្ពុជា ទូរស័ព្ទ: (៨៥៥-២៣) ២១៧ ២៥៣ ទូរសារ: (៨៥៥-២៣) ២១៧ ២៥០ / ៤២៧ ៣៥៦ / ៤២៦ ៩៥១ / ២១២ ៥១២
E-mail: crsmeys@camnet.com.kh / yangyano@camnet.com.kh Web Site: www.moeys.gov.kh

កថាមុខ

ការរីកចម្រើននៃបច្ចេកវិទ្យាទំនើប បានធ្វើឱ្យប្រទេសនៅក្នុងសកលលោកខិតខំ ពង្រឹងមូលដ្ឋានអប់រំ និង គុណភាពអប់រំ ពិសេសការបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្សប្រកបដោយគុណភាព និង មានជំនាញច្បាស់លាស់ ។

ឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការចាំបាច់ក្នុងការអភិវឌ្ឍប្រទេសជាតិឱ្យរីកចម្រើន ដើម្បីរួមចំណែកកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និង កីឡា បានបង្កើតគោលនយោបាយសម្រាប់អភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សាចំណេះទូទៅដែលមានបញ្ចូលកម្មវិធីសិក្សា បំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋាន។

ការកែលម្អគុណភាពអប់រំនឹងផ្តល់ឱ្យសិស្សនូវចំណេះដឹងមូលដ្ឋាន ជំនាញផ្សេងៗ និងបទពិសោធល្អៗចាំបាច់សម្រាប់ជីវភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ។ឯកសារកម្មវិធីសិក្សាលម្អិតបំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋានសម្រាប់បឋមសិក្សាជាមូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ក្នុងគ្រប់ស្ថានភាពនៃជីវិតរស់នៅរបស់សិស្សានុសិស្សដើម្បីលើកកម្ពស់ជីវភាពគ្រួសារ និង ជាឯកសារជំនួយដល់សាលារៀន សហគមន៍ និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នានាក្នុងការរៀបចំដំណើរការអនុវត្តបំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋានប្រកបដោយនិរន្តរភាព និងប្រសិទ្ធភាព។

ដូច្នេះការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សាលម្អិតបំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋានសម្រាប់បឋមសិក្សាជាផ្នែកមួយក្នុងការលើកកម្ពស់គុណភាព ប្រសិទ្ធភាព និង និរន្តរភាពក្នុងវិស័យអប់រំ។

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡាសង្ឃឹមថាសាលារៀន សហគមន៍ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នឹងជំរុញការអនុវត្តកម្មវិធីសិក្សានេះឱ្យសម្រេចគោលដៅអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នាស្របតាមគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និង សូមថ្លែងអំណរគុណចំពោះ អង្គការយូនីសេហ្វ និង ក្រុមការងារអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សាក្នុងការខិតខំប្រឹងប្រែងអភិវឌ្ឍឯកសារដ៏ មានសារៈសំខាន់នេះ ។៕

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី០៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១១

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

អ៊ឹម សិទ្ធី

គណៈកម្មការគ្រប់គ្រង

លោកជំទាវ ទន់ សាអ៊ីម
ឯកឧត្តម អ៊ូ អេង
លោក អេង គឹមលី

គណៈកម្មការរៀបរៀង

លោក ព្រំ វិបុល | លោក ឈុំ វណ្ណធន

គណៈកម្មការនិពន្ធ

លោកស្រី	ហ៊ុយ ចន្ទូ	លោក	មាស ជុតិមា
លោក	សូរ ច័ន្ទបូរី	លោក	ងិន សុតារា
លោកស្រី	ទេព ប៉ុណ្ណារី	លោកស្រី	ប៉ែន នាង

គណៈកម្មការពិនិត្យ

លោក	អេង គឹមលី	លោក	ស៊ុន ប៊ុណ្ណា
លោកស្រី	អ៊ុក សុមនី	លោក	យិន ធី

គណៈកម្មការវាយកុំព្យូទ័រ និងរចនា

លោកស្រី	ឡៀប ផល្លី	លោក	ឡុង សុវណ្ណា

អារម្ភកថា

គោលនយោបាយសម្រាប់អភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សាចំណេះទូទៅ២០១០ - ២០១៤ របស់ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡាបានបញ្ចូលការអប់រំបំណិនជីវិតទៅក្នុងកម្មវិធីសិក្សា ជាតិ នៅកម្រិត បឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សា ។

ឯកសារកម្មវិធីសិក្សាលម្អិតបំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋានសម្រាប់បឋមសិក្សា រៀបចំឡើងទាក់ទងទៅនឹងប្រធានបទ ដែលជាតម្រូវការរបស់មូលដ្ឋាន ។ កម្មវិធីសិក្សានេះរួមមាន ប្រធានបទដែលទាក់ទងនឹងបំណិនកសិកម្ម សេវាកម្ម និង សិប្បកម្មខ្នាតតូច។ ឯកសារនេះជួយនាយកសាលារៀន គ្រូបង្រៀនក្នុងការជ្រើសរើសប្រធានបទ លំនាំ រៀបចំកាលវិភាគ វិធីសាស្ត្របង្រៀន និងរៀន និងវាយតម្លៃសម្រាប់អនុវត្តកម្មវិធីបំណិនជីវិត តាមមូលដ្ឋាន ថ្នាក់ទី៤ ទី៥ និងទី៦ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងមាននិរន្តរភាព និងផ្តល់ឱកាសឱ្យសិស្សក្នុងការអភិវឌ្ឍបំណិន ដើម្បីរស់នៅប្រកបដោយសុខុមាលភាពនៅក្នុងសង្គម។

គណៈកម្មការនិពន្ធរង់ចាំទទួលរាល់មតិយោបល់កែលម្អពីគ្រប់មជ្ឈដ្ឋានដើម្បីរួមចំណែកក្នុងការ ធ្វើឱ្យឯកសារនេះកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ។

គណៈកម្មការនិពន្ធ

មាតិកា

កថាមុខ..........i

គណៈកម្មការ..........ii

អារម្ភកថា..........iii

សារតារ..........1

គោលបំណង..........1

ផ្នែកទី១ ៖កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតបំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋាន..........3

១.លទ្ធផលសិក្សាថ្នាក់ទី៤ដល់ទី៦..........4

២.បញ្ជីប្រធានបទថ្នាក់ទី៤..........7

៣.បញ្ជីប្រធានបទថ្នាក់ទី៥..........8

៤.បញ្ជីប្រធានបទថ្នាក់ទី៦..........9

ផ្នែកទី២៖ សេចក្ដីណែនាំអនុវត្តន៍កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតបំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋាន..........11

១.ការជ្រើសរើសប្រធានបទបំណិនជីវិត និងការកសាងម៉ូឌុល..........12

ក.ការជ្រើសរើសប្រធានបទ..........12

ខ.ការកសាងម៉ូឌុល..........13

២.ការរៀបចំកាលវិភាគ..........15

៣.វិធីសាស្ត្របង្រៀន និងដំណើរការបង្រៀន..........16

៤.ការវាយតម្លៃ..........18

❖ **សារតារ**

ប្រទេសជាច្រើនលើសកលលោក រួមទាំងប្រទេសកម្ពុជាផងដែរ កំពុងយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងខ្លាំងលើការបង្រៀនបំណិនជីវិត ដើម្បីឱ្យអ្នកសិក្សាមានចំណេះដឹង បំណិនអភិវឌ្ឍខ្លួនឱ្យក្លាយជាពលរដ្ឋល្អ ពលករជំនាញនិងចេះរស់នៅជាមួយគ្នា ។

នៅខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៤ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា បានអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការនូវគោលនយោបាយសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍កម្មវិធីសិក្សាចំណេះទូទៅ ២០០៥-២០០៩។ គោលនយោបាយនេះត្រូវបានបញ្ចូលការអប់រំបំណិនជីវិត ដែលផ្ដល់ឱ្យសិស្សនូវបំណិនជីវិតបានកំណត់ថា " សាលារៀនត្រូវបង្កើតភាពជាដៃគូជាមួយមាតាបិតា សហគមន៍មូលដ្ឋាន អង្គការសហគមន៍ និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ហើយត្រូវអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សាបំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋាន ដែលមានពី ២ ទៅ ៥ម៉ោងសិក្សាក្នុងមួយសប្ដាហ៍ ដែលមួយម៉ោងសិក្សាមានរយៈពេល៤០នាទីសម្រាប់បឋមសិក្សា និង៥០នាទីសម្រាប់មធ្យមសិក្សា ដើម្បីជួយបំពេញកម្មវិធីសិក្សាជាតិ "។

ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងគោលនយោបាយសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍កម្មវិធីសិក្សាចំណេះទូទៅ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡាបានបង្កើតគោលនយោបាយអប់រំបំណិនជីវិតឆ្នាំ២០០៦ ដែលអាចអនុវត្តបានទាំងការអប់រំក្នុងប្រព័ន្ធនិងក្រៅប្រព័ន្ធ ។ គោលនយោបាយអប់រំបំណិនជីវិតឆ្នាំ២០០៦ បានកំណត់អំពីនិយមន័យបំណិនជីវិត និង ប្រភេទបំណិនជីវិត។

បំណិនមូលដ្ឋានត្រូវបង្រៀនដល់អ្នកសិក្សាទាំងអស់ ដោយបញ្ជ្រាបចូលតាមមុខវិជ្ជាសំខាន់ៗទាំងបួន (ភាសាខ្មែរ គណិតវិទ្យា វិទ្យាសាស្ត្រ និង សិក្សាសង្គម) ដែលជាកម្មវិធីសិក្សាជាតិ។

បំណិនអាជីព ជាបំណិនទាំងឡាយណាដែលផ្ដោតលើសមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈជាក់ស្ដែង ហើយចែកជាពីរផ្នែកទៀតគឺបំណិនអាជីពងាយ និង បំណិនវិជ្ជាជីវៈ។បំណិនអាជីពងាយបង្រៀននៅក្នុងកម្មវិធីសិក្សាបំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋានពីថ្នាក់ទី ១ ដល់ទី ១០ហើយបំណិនវិជ្ជាជីវៈគឺ បង្រៀននៅក្នុងកម្មវិធីអប់រំវិជ្ជាជីវៈជម្រើសសម្រាប់ថ្នាក់ទី១១និង១២។

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡាបានផ្ដល់អាទិភាពដល់សាលារៀនក្នុងការអនុវត្តកម្មវិធីសិក្សាបំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋាន ដោយសហការជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ សហគមន៍មូលដ្ឋាននិងអ្នកពាក់ព័ន្ធ ។ ក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្ដែង សាលារៀនជួបការលំបាកជាច្រើន ហើយសមត្ថភាពយល់ដឹងចំពោះកម្មវិធីសិក្សាបំណិនជីវិតនៅមានកម្រិត។ បញ្ហាប្រឈមក្នុងការអនុវត្តនេះ បណ្ដាលមកពីការខ្វះគ្រូឯកទេសបំណិនជីវិត ខ្វះថវិកា ខ្វះកម្មវិធីសិក្សា និងខ្វះសៀវភៅសិស្ស ។

ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្ដែងខាងលើក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡាបានអភិវឌ្ឍឯកសារជាច្រើន ដើម្បីជាជំនួយដល់សាលារៀនមានដូចជា

- **ឯកសារការណែនាំស្តីពីការអនុវត្តកម្មវិធីសិក្សាបំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋាន សម្រាប់សាលារៀន សហគមន៍ និងអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល** គឺជាឯកសារជំនួយដល់អ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងឡាយ ដើម្បីអនុវត្តកម្មវិធីបំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋាន ដោយបានបង្ហាញអំពីរបៀបនៃការអនុវត្តនៅឆ្នាំ២០០៦។
- **ឯកសារកម្មវិធីបំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋាន** គឺជាឯកសារជំនួយដល់គ្រូបង្រៀនបំណិនជីវិត ដែលមានចំនួន ២០ម៉ូឌុល ជាឧទាហរណ៍ សម្រាប់ជ្រើសរើសនៅឆ្នាំ ២០០៦ ។
- **ឯកសារលំណែនាំការអប់រំបំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋាន** បានបកស្រាយ លំនាំបង្រៀន និងរៀនបំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋាន លើមេរៀន ស្តីពីការដាំដុះ និងចិញ្ចឹម ដើម្បីឱ្យសិស្សក្លាយជាអ្នកផលិត ។

❖ **គោលបំណង**

ឯកសារកម្មវិធីសិក្សាលម្អិតបំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋាន និង សេចក្តីណែនាំអនុវត្តន៍ បានកសាងឡើង ដើម្បី ៖

- បង្កភាពងាយស្រួលដល់សាលារៀនបឋមសិក្សាក្នុងការអនុវត្តកម្មវិធីសិក្សាបំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋាន
- ផ្តល់ការណែនាំអំពីរបៀបជ្រើសរើសប្រធានបទ និង ការរៀបចំកម្មវិធីសិក្សាបំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋាន
- ផ្តល់អំពីលំនាំ និង របៀបរៀបចំកាលវិភាគ
- ផ្តល់អំពីលំនាំនៃវិធីសាស្ត្របង្រៀន និងរៀន និងវាយតម្លៃ
- លើកទឹកចិត្តអ្នកពាក់ព័ន្ធឱ្យផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះតម្រូវការដែលមាននៅក្នុងសហគមន៍ និង ចូលរួមចំណែកអភិវឌ្ឍប្រទេសជាតិ ។

ផ្នែកទី ១
កម្មវិធីសិក្សាលម្អិត
បំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋាន

១. លទ្ធផលសិក្សាថ្នាក់ទី៤ដល់ទី៦

ប្រធានបទ	លទ្ធផលសិក្សា
កសិកម្ម ការដាំដំណាំ (មើម ដើម ស្លឹក ផ្លែ)	• ធ្វើគម្រោងដាំដំណាំមើម ដើម ស្លឹក ផ្លែបានត្រឹមត្រូវ • ប្រាប់ឧបករណ៍សម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងការដាំដំណាំមើម ដើម ស្លឹក ផ្លែ • ជ្រើសរើសពូជសម្រាប់ដាំដំណាំមើម ដើម ស្លឹក ផ្លែ • ជ្រើសរើសដីឱ្យបានត្រឹមត្រូវសម្រាប់ដាំដំណាំមើម ដើម ស្លឹក ផ្លែទៅតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេស • រៀបចំដីសម្រាប់ដាំដំណាំតាមប្រភេទនីមួយៗបានត្រឹមត្រូវតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេស • ជ្រើសរើសនិងប្រើប្រាស់ជីឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ជាពិសេសជីធម្មជាតិ ឬ ជីកំប៉ុស្ត • ដាំដំណាំមើម ដើម ស្លឹក ផ្លែបានត្រឹមត្រូវតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេស • ថែទាំដំណាំមើម ដើម ស្លឹក ផ្លែបានត្រឹមត្រូវ • សង្កេត និងតាមដានការលូតលាស់របស់ដំណាំ • កំណត់ពេលវេលាប្រមូលផលបានត្រឹមត្រូវ • បង្ហាញពីប្រយោជន៍នៃដំណាំមើម ដើម ស្លឹក ផ្លែបានត្រឹមត្រូវ និង របៀបកែច្នៃធ្វើជាអាហារផ្សេងៗ • ផ្សព្វផ្សាយ និងពង្រីកការដាំដំណាំមើម ដើម ស្លឹក ផ្លែបានត្រឹមត្រូវតាមគ្រួសារ និងសហគមន៍ • មានចំណូលចិត្តក្នុងការដាំដំណាំ។
កសិកម្ម ការចិញ្ចឹមសត្វ	• ធ្វើគម្រោងចិញ្ចឹមសត្វបានត្រឹមត្រូវ • ជ្រើសរើសពូជសត្វយកមកចិញ្ចឹមបានត្រឹមត្រូវ • ជ្រើសរើសកន្លែងសម្រាប់ធ្វើជម្រកចិញ្ចឹមសត្វបានល្អ • ផ្តល់ចំណីអាហារបានត្រឹមត្រូវ • រៀបរាប់ប្រភេទចំណីសម្រាប់សត្វ • ថែទាំសត្វចិញ្ចឹមបានល្អត្រឹមត្រូវតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេស • សង្កេត និង តាមដានការធំធាត់របស់សត្វចិញ្ចឹម ធ្វើអនាម័យជម្រកសត្វជាប្រចាំ • ប្រាប់និងអនុវត្តវិធីការពារសុវត្ថិភាពក្នុងពេលអនុវត្តការងារ • រៀបរាប់ផលប្រយោជន៍នៃសត្វនីមួយៗ • ស្រឡាញ់ និង ចូលចិត្តចិញ្ចឹមសត្វ។

ប្រធានបទ	លទ្ធផលសិក្សា
សេវាកម្ម ថ្នាក់ទី ៤	• រៀបចំប្រដាប់ប្រដាប្រើប្រាស់ក្នុងគេហដ្ឋាន និង ថ្នាក់រៀនរបស់ខ្លួនឱ្យមានសណ្ដាប់ធ្នាប់ • បង្ហាញពីសារប្រយោជន៍នៃការធ្វើអនាម័យនិងសណ្ដាប់ធ្នាប់ក្នុងគេហដ្ឋាន និង ថ្នាក់រៀនរបស់ខ្លួន • មានអាកប្បកិរិយា សំដីសមរម្យចំពោះភ្ញៀវ • សង្កេត និង អនុវត្តបានការរក្សាសណ្ដាប់ធ្នាប់ • ថែរក្សាបរិស្ថាន និងសុវត្ថិភាពចំណី អាហារ ។
សេវាកម្ម ថ្នាក់ទី ៥	• កំណត់ប្រភេទផ្កា ថូ ឬ កន្ត្រកដែលត្រូវរៀបចំឱ្យមានសោភ័ណ • មានគំនិតលក់នំចំណី ឬ សម្ភារៈតាមតម្រូវការភ្ញៀវ • ប្រាប់បានពីរបៀបទទួលភ្ញៀវឱ្យបានសមរម្យ • រៀបរាប់ពីរបៀបរៀបចំតុអាហារ • សំដែងឥរិយាបថសមរម្យថ្លៃថ្នូរ ក្នុងការទទួលភ្ញៀវ • ថែរក្សាអនាម័យ និង បរិស្ថាន។
សេវាកម្ម ថ្នាក់ទី ៦	• រៀបចំទុកដាក់ និងសម្អាតសម្ភារៈប្រើប្រាស់ឱ្យមានអនាម័យ និងសោភ័ណភាព • ជ្រើសរើសវត្ថុផ្សេងៗមកធ្វើជាវត្ថុអនុស្សាវរីយ៍សម្រាប់លក់ • ក្រងភួងផ្កាបានស្អាត • បត់កន្សែងបង្កើតជារូបផ្សេងៗបានស្អាត និងត្រឹមត្រូវ • ច្នៃប្រឌិតធ្វើចំណីអាហារដែលអាចទុកបានរយៈពេលយូរ • ឱ្យតម្លៃទៅលើវត្ថុប្រើប្រាស់ដែលផលិតក្នុងស្រុក។

ប្រធានបទ	លទ្ធផលសិក្សា
សិប្បកម្ម ថ្នាក់ទី៤	• កំណត់សម្ភារៈ វត្ថុធាតុដើមសម្រាប់ផលិតសម្ភារៈប្រើប្រាស់(អំបោស វត្ថុអនុស្សាវរីយ៍) • ប្រាប់គ្រឿងផ្សំសម្រាប់យកមកផលិតទឹកខ្មេះ • ជ្រើសរើសរូបដែលត្រូវធ្វើអំពីក្រដាស • សង្កេត និងអនុវត្តការកាត់បត់ក្រដាសធ្វើស្រោមសំបុត្រនិងរូបផ្សេងៗ • បណ្តុះស្មារតីសិស្សឱ្យស្រឡាញ់ការងារសិប្បកម្ម និងមានគំនិតច្នៃប្រឌិតក្នុងការផលិតវត្ថុផ្សេងៗ។
សិប្បកម្ម ថ្នាក់ទី ៥	• កំណត់រូបភាព ឬ ព្រាងគំនូរដែលត្រូវបិទក្រដាសពណ៌ • កាត់បិទក្រដាសពណ៌ធ្វើជារូបធរណីមាត្រ(ការេ ចតុកោណកែង ត្រីកោណ រង្វង់) • ត្បាញកន្ទេលពីក្រដាសពណ៌ • ផលិតប្រអប់ដាក់វត្ថុអនុស្សាវរីយ៍ពីក្រដាសកាតុងនិងរចនាឱ្យមានសោភ័ណ • ផលិតវត្ថុអនុស្សាវរីយ៍អំពីវល្លិ រពាក់ ស្លឹកត្នោតឱ្យបានល្អនិងស្អាត • កំណត់សម្ភារៈ និងគ្រឿងផ្សំសម្រាប់យកមកធ្វើជ្រក់ • ថែរក្សាអនាម័យនិងស្រឡាញ់ការងារសិប្បកម្ម។
សិប្បកម្ម ថ្នាក់ទី៦	• កំណត់រូបភាព ឬ ទម្រង់វត្ថុផ្សេងៗដែលត្រូវធ្វើ • សង្កេត និង អនុវត្តបានពីរបៀបធ្វើ • កំណត់សម្ភារៈ វត្ថុធាតុដើម និង គ្រឿងផ្សំដែលត្រូវយកមកប្រើប្រាស់ • មានគំនិតច្នៃប្រឌិតក្នុងការផលិតសម្ភារៈប្រើប្រាស់ផ្សេងៗ • ថែរក្សា និង សន្សំសំចៃ សម្ភារៈវត្ថុធាតុដើមសម្រាប់ផលិតដោយយកចិត្តទុកដាក់ • មានចំណូលចិត្តក្នុងការផលិត និង លើកកម្ពស់ផលិតផលក្នុងស្រុក • ប្រាប់ពីសារប្រយោជន៍របស់ផលិតផលដែលបានផលិតរួច

២.បញ្ជីប្រធានបទថ្នាក់ទី៤

ប្រធានបទ	ម៉ោង		
	ទ្រឹស្តី	អនុវត្ត	សរុប
កសិកម្ម			
ក.ដំណាំ			
- ដំណាំផ្លែ	**២៤ម៉**	**៧២ម៉**	**៩៦ម៉**
• ត្រប់	៦ម៉	២០ម៉	២៦ម៉
• ត្រសក់	៦ម៉	១៦ម៉	២២ម៉
• ល្ពៅ	៦ម៉	២០ម៉	២៦ម៉
• ល្ហុង	៦ម៉	១៦ម៉	២២ម៉
- ដំណាំដើម និងស្លឹក	**៤៤ម៉**	**៨០ម៉**	**១២៤ម៉**
• ត្រកួន	៦ម៉	១០ម៉	១៦ម៉
• ស្ពៃក្រញាញ់	៦ម៉	១២ម៉	១៨ម៉
• ខ្ទឹមស្លឹក	៦ម៉	១២ម៉	១៨ម៉
• ស្ពៃចង្កឹះ	៦ម៉	១២ម៉	១៨ម៉
• អំពៅ	៨ម៉	១៤ម៉	២២ម៉
• ផ្កា	៦ម៉	១០ម៉	១៦ម៉
• សណ្តែកបណ្តុះ	៦ម៉	១០ម៉	១៦ម៉
- ដំណាំមើម	**៦ម៉**	**២៤ម៉**	**៣០ម៉**
• ដំឡូងផ្វា	៦ម៉	២៤ម៉	៣០ម៉
ខ.ការចិញ្ចឹម	**១៨ម៉**	**៥៦ម៉**	**៧៤ម៉**
• មាន់	៦ម៉	១៦ម៉	២២ម៉
• ត្រី	៦ម៉	២៤ម៉	៣០ម៉
• ជន្លេន	៦ម៉	១៦ម៉	២២ម៉
សេវាកម្ម	**៦ម៉**	**៥៤ម៉**	**៥០ម៉**
• ការរៀបចំសណ្តាប់ធ្នាប់ក្នុងគេហដ្ឋាននិងថ្នាក់រៀន	២ម៉	១០ម៉	១២ម៉
• ការបង្ហាញផ្លូវភ្ញៀវ	២ម៉	២០ម៉	២២ម៉
• ចេកហាល (ចេកទុំ) ដំណាប់ចេក	២ម៉	១៤ម៉	១៦ម៉

សិប្បកម្ម	១០ម៉	៥៨ម៉	៦៨ម៉
• អំបោសដើមកន្ទាំងបាយស ឬដើមព្រិច	២ម៉	១០ម៉	១២ម៉
• ទឹកខ្មេះធ្វើពីទឹកដូង ឬទឹកត្នោត	២ម៉	១០ម៉	១២ម៉
• បត់ក្រដាសបង្កើតរូបផ្សេងៗ	២ម៉	១០ម៉	១២ម៉
• បត់ក្រដាសធ្វើស្រោមសំបុត្រ	២ម៉	៦ម៉	៨ម៉
• ការធ្វើវត្ថុអនុស្សាវរីយ៍ពីវត្ថុផ្សេងៗ(សំបកស៊ុត សំបកខ្យង ខ្ចៅ ឬស្លឹកត្នោត...)	២ម៉	២២ម៉	២៤ម៉

៣.បញ្ជីប្រធានបទថ្នាក់ទី៥

ប្រធានបទ	ម៉ោង		
	ទ្រឹស្តី	អនុវត្ត	សរុប
កសិកម្ម			
ក.ដំណាំ			
- **ដំណាំផ្លែ**	**២៤ម៉**	**៨០ម៉**	**១០៤ម៉**
• ឪឡឹក	៦ម៉	២០ម៉	២៦ម៉
• សណ្តែកបាយ	៦ម៉	២០ម៉	២៦ម៉
• ពោត	៦ម៉	២០ម៉	២៦ម៉
• ម្រះ	៦ម៉	២០ម៉	២៦ម៉
- **ដំណាំដើម និងស្លឹក**	**៣៤ម៉**	**៥៤ម៉**	**៨៨ម៉**
• ស្ពៃជើងទា	៦ម៉	១២ម៉	១៨ម៉
• ស្ពៃខៀវ	៦ម៉	១២ម៉	១៨ម៉
• ខាត់ណា	៦ម៉	១២ម៉	១៨ម៉
• ផ្សិតចំបើង	៨ម៉	៨ម៉	១៦ម៉
• ការបណ្តុះកូនឈើ	៨ម៉	១០ម៉	១៨ម៉
- **ដំណាំមើម**	**១២ម៉**	**២៨ម៉**	**៤០ម៉**
• ដៃថាវ	៦ម៉	១៦ម៉	២២ម៉
• ដំឡូងមី	៦ម៉	១២ម៉	១៨ម៉
ខ.ការចិញ្ចឹមសត្វ	**២០ម៉**	**៦០ម៉**	**៨០ម៉**
• ទា	៦ម៉	១២ម៉	១៨ម៉
• ជ្រូក	៨ម៉	៣២ម៉	៤០ម៉

• ទន្សាយ	៦ម៉	១៦ម៉	២២ម៉
សេវាកម្ម	**១០ម៉**	**៣២ម៉**	**៤២ម៉**
• ការរៀបផ្កាដាក់ថូ ឬ កន្ត្រក • បដិសណ្ឋារកិច្ចចំពោះភ្ញៀវ • ការលក់នំចំណី ឬ សម្ភារៈផ្សេងៗ	៤ម៉ ៤ម៉ ២ម៉	១០ម៉ ១២ម៉ ១០ម៉	១៤ម៉ ១៦ម៉ ១២ម៉
សិប្បកម្ម	**២៤ម៉**	**៦០ម៉**	**៨៤ម៉**
• គូរ កាត់ បិទ រូបពីក្រដាសពណ៌ធ្វើជារូបភាពផ្សេងៗ • ត្បាញក្រដាសពណ៌ • គូរ កាត់ក្រដាសធ្វើជារូបធរណីមាត្រ (ការេ ត្រីកោណ ចតុកោណកែង...) • ជ្រក់សណ្តែកបណ្តុះ • ជ្រក់ត្រសក់ • ការផលិតប្រអប់ដាក់វត្ថុអនុស្សាវរីយ៍ • ការធ្វើវត្ថុអនុស្សាវរីយ៍ អំពីវល្លិ រពាក់ ស្លឹកត្នោត	៤ម៉ ៤ម៉ ៤ម៉ ២ម៉ ២ម៉ ៤ម៉ ៤ម៉	១០ម៉ ១០ម៉ ១០ម៉ ៤ម៉ ៤ម៉ ១០ម៉ ១២ម៉	១៤ម៉ ១៤ម៉ ១៤ម៉ ៦ម៉ ៦ម៉ ១៤ម៉ ១៦ម៉

៤.បញ្ជីប្រធានបទបច្ចេកទេសខ្លឹមសារថ្នាក់ទី៦

ប្រធានបទ	ម៉ោង		
	ទ្រឹស្តី	អនុវត្ត	សរុប
កសិកម្ម			
ក.ដំណាំ			
- **ដំណាំផ្លែ**	**៣២ម៉**	**៨៨ម៉**	**១២០ម៉**
• ម្ទេសហាវ៉ៃ	៤ម៉	១៦ម៉	២០ម៉
• សណ្តែកកួរ	៤ម៉	១៦ម៉	២០ម៉
• សណ្តែកបារាំង	៦ម៉	១៦ម៉	២២ម៉
• ត្រឡាច	៦ម៉	១២ម៉	១៨ម៉
• ប៉េងប៉ោះ	៦ម៉	១៦ម៉	២២ម៉
• ននោង	៦ម៉	១២ម៉	១៨ម៉
- **ដំណាំដើម និងស្លឹក**	**១៨ម៉**	**៤៨ម៉**	**៦៦ម៉**
• សាលាដ	៦ម៉	១២ម៉	១៨ម៉
• ស្ពៃក្តោប	៦ម៉	១៦ម៉	២២ម៉
• ស្ពៃផ្កា	៦ម៉	២០ម៉	២៦ម៉

- **ដំណាំមើម**	**១២ម៉**	**៥២ម៉**	**៦៤ម៉**
• ខ្ទឹមបារាំង	៦ម៉	២៦ម៉	៣២ម៉
• ខ្ទឹមក្រហម	៦ម៉	២៦ម៉	៣២ម៉
ខ.ការចិញ្ចឹមសត្វ	**៤០ម៉**	**៩៤ម៉**	**១៣៤ម៉**
• គោ	១០ម៉	១៨ម៉	២៨ម៉
• ពពែ	១០ម៉	១៤ម៉	២៤ម៉
• កង្កែប	៦ម៉	២៤ម៉	៣០ម៉
• អន្ទង់	៦ម៉	២៤ម៉	៣០ម៉
• ក្រួច	៨ម៉	១៤ម៉	២២ម៉
សេវាកម្ម	**២៦ម៉**	**៥៤ម៉**	**៨០ម៉**
• ការបត់កន្សែងបង្កើតជារូបផ្សេងៗ	៦ម៉	១០ម៉	១៦ម៉
• ការខាត់ស្បែកជើងឬបត់សំលៀកបំពាក់	២ម៉	៤ម៉	៦ម៉
• ការលក់វត្ថុអនុស្សាវរីយ៍	២ម៉	៤ម៉	៦ម៉
• ការក្រងភ្ញូងផ្កាម្លិះ	២ម៉	៨ម៉	១០ម៉
• ដំណាប់អំពិលទុំ	២ម៉	៤ម៉	៦ម៉
• ត្រីងៀត (ត្រីរ៉ស់ ឬ ត្រីឆ្តោរ)	២ម៉	១០ម៉	១២ម៉
• ការ៉េម	៤ម៉	៨ម៉	១២ម៉
• ការសិក្សាទីផ្សារ និងកំណត់ត្រាចំណូលចំណាយ	៦ម៉	៦ម៉	១២ម៉
សិប្បកម្ម	**២៨ម៉**	**១០០ម៉**	**១២៨ម៉**
• ការផលិតបង្គី	២ម៉	១០ម៉	១២ម៉
• ការផលិតជើងម៉ា	២ម៉	១០ម៉	១២ម៉
• ការផលិតម្ជូកស្លឹកត្នោត	៤ម៉	១០ម៉	១៤ម៉
• កាត់ក្រដាសផ្គុំធ្វើជារូបធរណីមាត្រ(ស៊ីឡាំង គូប ប្រលេពីប៉ែតកែង កោណ)	៤ម៉	១២ម៉	១៦ម៉
• ការផលិតស្មុកពីស្លឹកដូង ឬ ស្លឹកត្នោត	២ម៉	១០ម៉	១២ម៉
• ការផលិតទ្រនាប់កែវ ឬ ទ្រនាប់ចានបាយ ពីស្លឹកត្នោត ឬ ស្លឹកចាក	២ម៉	១០ម៉	១២ម៉
• ជ្រក់ត្រកួន	២ម៉	២ម៉	៤ម៉
• ការធ្វើវត្ថុអនុស្សាវរីយ៍ អំពីសំបកខ្យង គ្រំ ងាវ...	៤ម៉	១៦ម៉	២០ម៉
• ការផលិតទូពីផ្តៅ	៦ម៉	២០ម៉	២៦ម៉

ផ្នែកទី២
សេចក្តីណែនាំអនុវត្តកម្មវិធីសិក្សាលម្អិត
បំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋាន

១.ការជ្រើសរើសប្រធានបទបំណិនជីវិត និង ការកសាងម៉ូឌុល

ក. ការជ្រើសរើសប្រធានបទ

សាលារៀនត្រូវធ្វើការពិចារណា ប៉ាន់ប្រមាណ និងសិក្សាវាយតម្លៃលើតម្រូវការធនធានមនុស្ស ថវិកា សម្ភារៈ សក្តានុពលនិងពេលវេលារបស់សាលារៀនដែលអំណោយផលសម្រាប់ការអនុវត្តដល់សាលារៀននិងការចូលរួមរបស់សហគមន៍ ដើម្បីជ្រើសរើសប្រធានបទជំនាញដែលមាននៅក្នុងបញ្ជីប្រធានបទនៃកម្មវិធីសិក្សាលម្អិតបំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋានសម្រាប់ថ្នាក់ទី៤ ទី៥ និងទី៦ ឬអាចជ្រើសរើសប្រធានបទផ្សេងមកបង្រៀនសិស្សក៏បានទៅតាមលទ្ធភាពរបស់សាលារៀន និងសហគមន៍ ។ ការជ្រើសរើសនេះគួរតែមានការចូលរួមពីតំណាងសិស្ស មាតាបិតាសិស្ស និង អ្នកពាក់ព័ន្ធនានា ។

ការជ្រើសរើសប្រធានបទសម្រាប់ថ្នាក់នីមួយៗក្នុងមួយឆ្នាំសិក្សាយ៉ាងតិច៧៦ម៉ ។ ខាងក្រោមនេះជាឧទាហរណ៍នៃការជ្រើសរើសប្រធានបទ៖

ថ្នាក់ទី	ប្រធានបទ	ម៉ោងសិក្សា	ម៉ោងសិក្សាសរុប
៤	• ដំណាំត្រកួន • ការចិញ្ចឹមមាន់ • ការបង្ហាញផ្លូវភ្ញៀវ • ការធ្វើអំបោសពីដើមកន្ទាំងបាយស ឬដើមព្រិច • ការបត់ក្រដាសបង្កើតជារូបផ្សេងៗ	១៦ម៉ ២២ម៉ ២២ម៉ ១២ម៉ ៦ម៉	៧៨ម៉
៥	• ស្តែជើងទា • ការផលិតប្រអប់ដាក់វត្ថុអនុស្សាវរីយ៍ • ការចិញ្ចឹមជ្រូក • ជ្រក់ត្រសក់	១៨ម៉ ១៤ម៉ ៤០ម៉ ៦ម៉	៧៨ម៉
៦	• ដំណាំប៉េងប៉ោះ • ការចិញ្ចឹមកង្កែប • ការធ្វើវត្ថុអនុស្សាវរីយ៍ពីសំបកខ្យង គ្រំ ងាវ... • ដំណាប់អំពិលទុំ	២២ម៉ ៣០ម៉ ២០ម៉ ៦ម៉	៧៨ម៉

បញ្ជីប្រធានបទនៅក្នុងឯកសារកម្មវិធីសិក្សាលម្អិតបំណិនមូលដ្ឋាននិងសេចក្តីណែនាំអនុវត្តន៍សម្រាប់ថ្នាក់ទី៤ ដល់ ទី៦នេះ មានប្រធានបទមួយចំនួនបានចងក្រងជាម៉ូឌុល រួចហើយដោយក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា សហការជាមួយអង្គការន័រវេស្សន៍

សង្គ្រោះកុមារដូចជាប្រធានបទផ្នែកកសិកម្ម(ដំណាំត្រប់ ត្រសក់ សណ្តែកកួរ ត្រកួន ស្ពៃក្តោប ស្ពៃជើងទា ស្ពៃក្រញាញ់ ស្ពៃចង្កឹះ ននោង ឃ្លោក ត្រឡាច ឆៃថាវ ល្ពង អំពៅ ម្ទេស ចិញ្ចឹមទា មាន់ ជ្រូក ត្រី...) ។ ចំពោះប្រធានបទជំនាញដែលបានជ្រើសរើស ហើយមិនទាន់បាន ចងក្រងជាម៉ូឌុល សាលារៀនគួរតែចងក្រងជាម៉ូឌុល មុននឹងយកទៅបង្រៀន ។

ខ. ការកសាងម៉ូឌុល

តើម៉ូឌុលជាអ្វី ? ម៉ូឌុលគឺជាពាក្យខ្ចី មកពីភាសាបរទេស (Module) ។ នៅក្នុងឯកសារនេះ ពាក្យម៉ូឌុលត្រូវបានគេសម្គាល់លើឯកសារដែលបង្ហាញនូវខ្លឹមសារបច្ចេកទេសរបស់ប្រធានបទជំនាញណាមួយ ។

ដូចនេះការកសាងម៉ូឌុលគឺជាការចងក្រងខ្លឹមសារបច្ចេកទេសសម្រាប់ការអនុវត្តជំនាញ ។ វិសាលភាពខ្លឹមសាររបស់ម៉ូឌុលអាស្រ័យទៅលើវត្ថុបំណង និង ទម្រង់ដែលបានកំណត់។ការកសាងម៉ូឌុលត្រូវធ្វើឱ្យមានលក្ខណៈរួមដោយ ផ្តល់ខ្លឹមសារ បច្ចេកទេសដល់អ្នកអានឱ្យងាយយល់ និង អាចយកទៅអនុវត្តបាន។ ម៉ូឌុលអាចត្រូវ បាន កសាងដោយអ្នកពាក់ព័ន្ធដូចជា គ្រូបង្រៀន គណៈកម្មការសាលារៀន គណៈកម្មការសហគមន៍ ក្រុមសិស្ស អង្គការនានា ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា...។

តាមបទពិសោធការកសាងម៉ូឌុលរបស់សាលារៀនចំណោះទូទៅ កន្លងមកភាគច្រើនអនុវត្តជាពីរដំណាក់ គឺដំណាក់ប្រមូលព័ត៌មាន និង ដំណាក់សរសេរម៉ូឌុល។

ក. ដំណាក់ប្រមូលព័ត៌មាន

នៅក្នុងដំណាក់នេះ អ្នកពាក់ព័ន្ធក្នុងការកសាងម៉ូឌុលត្រូវជួបពិគ្រោះយោបល់ និងកត់ត្រាទុកជាសេចក្តីព្រាងនូវខ្លឹមសារ ដែលទទួលបានពីអ្នកបច្ចេកទេស ការស្រាវជ្រាវឯកសារនានា ឬ ការអនុវត្តសាកល្បង ។

ខ. ដំណាក់សរសេរម៉ូឌុល

បន្ទាប់ពីទទួលបាននូវព័ត៌មានដែលជាខ្លឹមសារបច្ចេកទេសលើប្រធានបទ ខ្លឹមសារទាំងនោះ នឹងត្រូវប្រើប្រាស់ចងក្រងជាម៉ូឌុល ដោយរៀបចំទៅតាមលំដាប់លំដោយនៃលទ្ធផលសិក្សារបស់ប្លង់ម៉ូឌុលដែលបានកំណត់ដូចខាងក្រោម៖

ប្រធានបទ ការដាំដំណាំ

- រយៈពេលសិក្សាទ្រឹស្តី៖..
- រយៈពេលអនុវត្ត ៖..
- ពេលវេលាសមស្រប ៖..
- វត្ថុបំណងមេរៀន ៖..

ខ្លឹមសារ	លទ្ធផលសិក្សា
I.ដំណាក់រៀបចំ	
១.ឧបករណ៍និងសម្ភារៈ	• ប្រាប់ពីឧបករណ៍ និងសម្ភារៈដែលត្រូវ ប្រើប្រាស់
២.ការជ្រើសរើសពូជ	• ជ្រើសរើសពូជបានត្រឹមត្រូវយកទៅដាំដើម្បីទទួលបានទិន្នផលខ្ពស់។
៣.ដីសមស្របសម្រាប់ដំណាំ	• ប្រាប់ពីប្រភេទដីដែលអំណោយផលសម្រាប់ការដាំ។
II.ដំណាក់អនុវត្ត	
១.វិធីធ្វើរងដំណាំ/ធ្វើដី	• ប្រាប់ពីវិធីធ្វើដី រងដំណាំសម្រាប់ដាំ។
២.វិធីដាំ	• រៀបរាប់ពីរបៀបដាំដំណាំតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេស។
៣.ការថែទាំ	• រៀបរាប់ពីការថែទាំ និងការលូតលាស់នៃដំណាំ • រៀបរាប់ពីការប្រើប្រាស់ជី និងទឹកសម្រាប់ការលូតលាស់ • រៀបរាប់ពីប្រភេទនៃជំងឺដែលប៉ះពាល់ដល់ការលូតលាស់ និងវិធីបង្ការជំងឺ និងសត្វចង្រៃ។
៤.ការប្រមូលផល	• កំណត់ពេលវេលា និងរបៀបដែលត្រូវប្រមូលផល • រៀបរាប់ពីវិធីរក្សាទុកផលដំណាំ
៥.ផលប្រយោជន៍ និងតម្រូវការ	រៀបរាប់ពីអត្ថប្រយោជន៍នៃដំណាំចំពោះសុខភាព។ • ប្រាប់ពីតម្រូវការទីផ្សារ និងការប្រើប្រាស់ • រៀបរាប់ពីផលប្រយោជន៍ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចដែលផ្តល់ចំពោះអ្នកផលិត • បណ្តុះស្មារតីសិស្សឱ្យយល់ដឹងពីផលប៉ះពាល់នៃការប្រើប្រាស់ជីគីមី និងថ្នាំពុលមិនត្រឹមត្រូវ ចំពោះបរិស្ថានធម្មជាតិ និងសុខភាពមនុស្ស។ • ប្រាប់ពីវិធីបង្ការគ្រោះថ្នាក់ដែលកើតមានក្នុងពេលអនុវត្ត។

២. ការរៀបចំកាលវិភាគ

កម្មវិធីសិក្សាកម្រិតអប់រំនៅបឋមសិក្សាបានផ្តល់ដល់សិស្សនូវពុទ្ធិបំណិនជីវិតតាមមូល ដ្ឋាន(បំណិនបុរេវិជ្ជាជីវៈ បំណិនអាជីព)និង តម្លៃអប់រំមូលដ្ឋាន។ កម្មវិធីសិក្សានៅកម្រិតបឋមសិក្សានេះចែកចេញជាកម្មវិធីសិក្សាជាតិ និងកម្មវិធីបំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋាន។

កម្រិតបឋមសិក្សា

កម្មវិធីសិក្សាជាតិ	កម្មវិធីសិក្សាបំណិនជីវិត	ម៉ោងសរុប
៥ម៉ោងសិក្សាក្នុង ១ថ្ងៃ។ ១ម៉ោងសិក្សាមាន ៤០នាទី	២ម៉ោងទៅ ៥ម៉ោងសិក្សាក្នុងមួយសប្តាហ៍ ដែល១ម៉ោងសិក្សាមាន៤០នាទី។	២៧ម៉ោងសិក្សា ទៅ ៣០ម៉ោងសិក្សា ក្នុងមួយសប្តាហ៍។

ផ្អែកទៅតាមគោលនយោបាយសម្រាប់អភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សាចំណេះទូទៅ ២០០៥-២០០៩ ម៉ោងសម្រាប់កម្មវិធីបំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋានបឋមសិក្សាមានពី ២ម៉ោងសិក្សាទៅ៥ម៉ោងសិក្សាក្នុងមួយសប្តាហ៍។

ដូចនេះចំនួនម៉ោងបង្រៀនបំណិនជីវិតនៅកម្រិតបឋមសិក្សាមាន ៧៦ម៉ោង ក្នុងមួយឆ្នាំសិក្សា(២ម៉ោងសិក្សាក្នុងមួយសប្តាហ៍ × ៣៨សប្តាហ៍) ក្នុងករណីសាលារៀនមានធនធាន មានលទ្ធភាព គណៈគ្រប់គ្រងសាលារៀនអាចបន្ថែមម៉ោងបង្រៀនបំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋានលើសពី ២ម៉ោងសិក្សា (ចន្លោះពី ២ម៉ ទៅ៥ម៉) ។

ផ្អែកតាមកាលវិភាគដែលធ្លាប់អនុវត្តកន្លងមកការបង្រៀនបំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋានច្រើនបង្រៀនតែថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ប៉ុន្តែការបង្រៀនកម្មវិធីបំណិនតាមមូលដ្ឋាននៅកម្រិតបឋមសិក្សាមិនតម្រូវឱ្យរៀនតែក្នុងថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ទេ។ គណៈគ្រប់គ្រងសាលាអាចរៀបចំកាលវិភាគសម្រាប់បង្រៀនកម្មវិធីនេះនៅថ្ងៃណាមួយក៏បាន។

ដើម្បីកំណត់ម៉ោងក្នុងកាលវិភាគ គណៈគ្រប់គ្រងសាលាត្រូវយកម៉ោងសរុបរវាងម៉ោងទ្រឹស្តីនិងម៉ោងអនុវត្តប្រធានបទទាំងអស់ដែលសាលាជ្រើសរើសយក រួចចែកម៉ោងតាមកាលវិភាគសិក្សាជាមួយមុខវិជ្ជាសិក្សាគោលដទៃទៀត។

សម្រាប់ម៉ោងបង្រៀនប្រធានបទណាមួយដែលមានកំណត់ក្នុងកម្មវិធីសិក្សាលម្អិតមិនមែនមានន័យថា គ្រូត្រូវអនុវត្តតាមដាច់ខាតនោះទេ ប៉ុន្តែគ្រូអាចសម្របសម្រួលរវាងម៉ោងអនុវត្ត និង ម៉ោងទ្រឹស្តី ។

ឧទាហរណ៍៖ ក្នុងកម្មវិធីសិក្សាលម្អិតប្រធានបទមួយបានកំណត់ម៉ោងទ្រឹស្តី ៤ម៉ ម៉ោងអនុវត្ត១០ម៉។ គ្រូអាចបន្ថយ ឬបន្ថែមម៉ោងទ្រឹស្តី និងម៉ោងអនុវត្តដោយលៃយ៉ាងណាឱ្យបានម៉ោងសរុបរវាងទ្រឹស្តី និង អនុវត្តនៅ ១៤ម៉ដដែល។

ការសិក្សាមេរៀនផ្នែកកសិកម្ម ម៉ោងនៅផ្នែកអនុវត្តដែលមានក្នុងកម្មវិធីសិក្សាលម្អិតបំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋាន បានកំណត់ម៉ោងជាក់លាក់។ ឧទាហរណ៍៖ ការដាំប៉េងប៉ោះមានម៉ោងអនុវត្ត ១៦ម៉ មានន័យថាក្នុងរយៈពេល១៦ម៉នេះ មិនបានរាប់បញ្ចូលការងារថែទាំជាប្រចាំដូចជាការស្រោចទឹករាល់ថ្ងៃនោះទេ គឺសម្រាប់តែការរៀបចំដី ការដាំ ការធ្វើស្នៅ ការជ្រំដី ការដាក់ជី ការសង្កេតតាមដានការលូតលាស់ និង ការប្រមូលផលប៉ុណ្ណោះ ។

៣. វិធីសាស្ត្របង្រៀន និង ដំណើរការបង្រៀន

ក. វិធីសាស្ត្របង្រៀន

នៅក្នុងការសិក្សាបំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋាន គឺតម្រូវឱ្យសិស្សសិក្សាទ្រឹស្តីជាមុនបន្ទាប់មកយកទ្រឹស្តីទៅអនុវត្តជាក់ស្តែង ដោយផ្សារភ្ជាប់ការសិក្សាទៅនឹងជីវភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ ដើម្បីឱ្យពួកគេមានជំនាញ និងសមត្ថភាពពិតប្រាកដ ។ វិធីសាស្ត្រដែលគួរជ្រើសរើសក្នុងការបង្រៀន មានដូចជាៈ

ប្រើគោលវិធីសិស្សមជ្ឈមណ្ឌលក្នុងការបង្រៀន និងរៀនដើម្បីបង្ហាញ កសាង និងពង្រឹងចំណេះដឹងរបស់អ្នកសិក្សាដែលមានស្រាប់ ជំរុញការសិក្សាបែបសកម្ម ដោយធ្វើការងារជាបុគ្គល ការងារជាដៃគូ ការងារជាក្រុម និង ការស្រាវជ្រាវ តាមរយៈការអាន ការធ្វើទស្សនកិច្ចសិក្សា ការពិសោធ ការទស្សនាទូរទស្សន៍ ល្បែងសិក្សា ... ។

ខ. ដំណើរការបង្រៀន

ដំណើរការបង្រៀន និងរៀនបំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋានសម្រាប់ថ្នាក់ទី៤ដល់ទី៦មានពីរផ្នែក គឺការបង្រៀនទ្រឹស្តី និងការអនុវត្ត។

ការបង្រៀនទ្រឹស្តី៖ គ្រូគប្បីសម្របសម្រួលសិស្សឱ្យយល់ពីតម្រូវការរបស់មនុស្សម្នាក់ៗ ផលប៉ះពាល់ និងផលប្រយោជន៍ក្នុងការរស់នៅប្រចាំថ្ងៃសម្រាប់គ្រួសារ និងសហគមន៍។

ក្នុងការបង្រៀនខ្លឹមសារមេរៀនគ្រូគប្បីបង្កលក្ខណៈឱ្យសិស្សគិត វិភាគ ពិភាក្សារកដំណោះស្រាយ ឱ្យបានច្រើនដើម្បីឱ្យសិស្សទទួលបានចំណេះដឹង និងសមត្ថភាពគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ។

ការបង្រៀនអាចធ្វើសកម្មភាពដូចខាងក្រោម៖

- ការសួរសំណួរ
- ការបញ្ចេញគំនិត ឬព្យុះគំនិត
- ការសង្កេត ការស្រាវជ្រាវ (លើរូបភាព ឬវត្ថុជាក់ស្តែង)
- ការអានអត្ថបទ (បច្ចេកទេស)
- ការពិភាក្សាក្រុម (ក្រុមតូច ក្រុមធំ)

- o ការសន្និដ្ឋាន
- o ការធ្វើផែនការ ឬគម្រោង (ការប្រមូលព័ត៌មាន ការជ្រើសរើសពូជ ការជ្រើសរើសដី ទីកន្លែង ពេលវេលា សម្ភារៈ កម្លាំងថែទាំ)
- o ការផ្តល់ខ្លឹមសារមេរៀនទាក់ទងនឹងបច្ចេកទេស(ការជ្រើសរើសពូជ ការរៀបចំដី របៀបដាំ ការថែទាំ និងគ្រប់គ្រង វិធីបង្ការជំងឺ និងសត្វល្អិតចង្រៃ ការប្រមូលផល វត្ថុធាតុដើម របៀបផលិត សារប្រយោជន៍)។

ការអនុវត្តៈ ការអនុវត្តជាសកម្មភាពដែលត្រូវយកចំណេះដឹងបានមកពីការសិក្សាទ្រឹស្តី ទៅអនុវត្តជាក់ស្តែង ។ ការអនុវត្តនេះមានសកម្មភាពសំខាន់ពីរ ៖

- សកម្មភាពអនុវត្តជាក់ស្តែង (ឧ. ការដាំ ការចិញ្ចឹម ការផលិត...)
- សកម្មភាពចងក្រងបទពិសោធន៍ធ្វើជាឯកសារ ។

សកម្មភាពអនុវត្តជាក់ស្តែង

មុននឹងអនុវត្តជាក់ស្តែង គ្រូណែនាំសិស្សឱ្យពិភាក្សាគ្នា ដើម្បីធ្វើតារាងផែនការអនុវត្តជាក់ស្តែងដែលមានដូចឧទាហរណ៍ខាងក្រោម ៖

ការដាំគ្រប់

ល.រ	សកម្មភាព	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	អ្នកចូលរួម	ថវិកា	ពេលវេលា	ទីកន្លែង
១.	ពូជ	ឈ្មោះសិស្ស៥នាក់	គ្រូ និង សហគមន៍	តម្លៃ	ថ្ងៃទី....ខែ...ឆ្នាំ	ផ្ទះ ឬផ្សារ...
២.	ដី	គ្រូ នាយក សហគមន៍	គ្រូ នាយក សហគមន៍	តម្លៃ	ថ្ងៃទី....ខែ...ឆ្នាំ	ក្នុងសាលាឬ សហគមន៍
៣.	ឧបករណ៍ប្រើប្រាស់	សិស្ស គណៈគ្រប់គ្រង	សហគមន៍	តម្លៃ	ថ្ងៃទី....ខែ...ឆ្នាំ	ផ្ទះឬ សាលារៀន..
៤.	រៀបចំដី	សិស្សទូទាំងថ្នាក់ទី....	គ្រូ នាយក សហគមន៍	តម្លៃ	ថ្ងៃទី....ខែ...ឆ្នាំ	ក្នុងសាលាឬ សហគមន៍
៥.	ដាំ និងថែទាំ	សិស្សទូទាំងថ្នាក់ទី....	គ្រូ សហគមន៍	តម្លៃ	ថ្ងៃទី....ខែ...ឆ្នាំ	ក្នុងសាលាឬ សហគមន៍
...	......					

សកម្មភាពចងក្រងបទពិសោធន៍ ធ្វើជាឯកសារ

គ្រូត្រូវដឹកនាំសិស្សឱ្យរកទម្រង់នៃការចងក្រងបទពិសោធន៍ដើម្បីទុកជាឯកសារ ។ ការរៀបចំនេះត្រូវធ្វើតាមក្រុមដែលបានអនុវត្តជាក់ស្តែងទៅលើប្រធានបទណាមួយ ឧទាហរណ៍៖ ក្រុមទី ១ ដាំត្រកួន ក្រុមទី២ ដាំស្ពៃខៀវ ដោយសរសេររាល់ចំណុចទាំងឡាយដែលក្រុមខ្លួនបានអនុវត្តរហូតដល់ទទួលផល(ការរៀបចំដី ការរើសពូជ ការដាំ ការប្រើប្រាស់ជី ការថែទាំ ការប្រមូលផល...)។ គ្រូពិនិត្យ និងដាក់ពិន្ទុ ព្រមទាំងផ្សព្វផ្សាយបន្តនៅកន្លែងផ្សេងៗ ដូចជាយកទៅដាក់ក្នុងបណ្ណាល័យជាដើម។

៤. ការវាយតម្លៃ

ការវាយតម្លៃ គឺជាការវាស់ចំណេះដឹង ចំណេះធ្វើនិងឥរិយាបថរបស់សិស្សក្រោយពីសិស្សបានសិក្សារួច ហើយក៏ជាការឆ្លុះបញ្ចាំងការបង្រៀនរបស់គ្រូ និង ជួយគ្រូក្នុងការបង្រៀនសិស្សឱ្យទទួលបានលទ្ធផលល្អ។ការវាយតម្លៃក្នុងកម្មវិធីបំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋានសម្រាប់បឋមសិក្សានេះគ្រូវាយតម្លៃទៅលើទ្រឹស្តី ការអនុវត្ត និងលើឥរិយាបថ។

៤.១. លើទ្រឹស្តី

ការវាយតម្លៃលើទ្រឹស្តីគឺជាការវាស់កម្រិតយល់ដឹងរបស់សិស្សផ្អែកទៅតាមខ្លឹមសារមេរៀនដែលរៀននៅក្នុងថ្នាក់។ប្រភេទសំណួរសម្រាប់វាយតម្លៃលើទ្រឹស្តី ត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយគ្រូ និងមានការចូលរួមពិនិត្យពីប្រធានក្រុមបច្ចេកទេសកម្មវិធីសិក្សាបំណិនជីវិតតាមមូលដ្ឋាន ។

៤.២. លើការអនុវត្ត

ការវាយតម្លៃលើការអនុវត្តគឺជាការវាស់ស្ទង់លើសកម្មភាពអនុវត្តផ្ទាល់ដោយផ្អែកលើលទ្ធផលស្នាដៃសិស្សតាមប្រភេទប្រធានបទដែលពួកគេកំពុងអនុវត្តនិងអនុវត្តរួច ។

៤.៣.លើឥរិយាបថ

ការវាយតម្លៃលើឥរិយាបថគឺជាការវាយតម្លៃដោយសង្កេតលើចំណុចសំខាន់ៗដូចខាងក្រោម៖

- ការប្រាស្រ័យទាក់ទង
- ការវិភាគល្អិតល្អន់
- ដំណោះស្រាយបញ្ហា
- ការសហការ
- ការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត
- ការកំណត់គោលដៅ
- ការចូលរួម...។